

Η πολιτιστική διάσταση του ευρώ

ΕΠΕΝΔΥΤΗΣ

29-30, 12, 01

ΕΙΣΗΓΗΣΗ
ΕΙΣΗΓΗΣΗ
Η ΑΡΧΗ
ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ
ΕΠΟΧΗΣ.

«**Μ**α και μέσα στην ίδια την πόλη, πώς θα ανταλλάσσουν μεταξύ τους τα προϊόντα της εργασίας τους, που γι' αυτό ίσα ίσα τους βάλουμε να συγκατοικήσουν και ιδρύσαμε έτσι την πόλη; - Είναι φανερό πως θα αγοράζουν και θα πουλούν ο ένας με τον άλλο. - Άρα θα μας χρειαστεί ακόμη και αγορά και νόμισμα ως σύμβολο της ανταλλαγής; - Χωρίς άλλο». Από τη στιχομυθία αυτή μεταξύ Σωκράτη και Αδείμαντου γίνεται σαφές ότι οι έννοιες πόλη, πολίτης, κοινωνία, πολιτική, πολιτισμός, αφενός, και αγορά, οικονομία, αφετέρου, αποτελούν ένα αδιάσπαστο σύνολο, συνιστάμενη του οποίου είναι το νόμισμα. Πράγματι, κάθε νόμισμα εμπιρεύεται όχι μόνο μια οικονομική διάσταση, αλλά και μια διάσταση πολιτικής και, ειδικότερα, μια διάσταση εξουσίας. Η οικονομική διάσταση εκφράζει την αναζήτηση νομιμοποιημένης σταθερότητας για την εξασφάλιση και την προώθηση των συναλλαγών. Η διάσταση της πολιτικής εξουσίας, πέραν του προνομίου έκδοσης του νομίσματος, επαναπροσδιορίζει την αξία του, ανάλογα με τα πολιτικά της συμφέροντα. Η συνεχής, εδώ και 2.500 χρόνια ευρωπαϊκής νομισματικής ιστορίας, διαλεκτική μεταξύ αγοράς και πολιτικής δημιουργεί, ανάλογα με την περίοδο και τον τόπο, τρόπο ζωής, πολιτισμό.

Την αλήθεια αυτή, του αδιαχώριστου πολιτικής-οικονομίας-πολιτισμού παραγνώρισε στο ξεκίνημά της η Ευρωπαϊκή (Οικονομική) Κοινότητα. Ήδη, όμως, οδεύει προς μια ολοκληρωμένη πολιτική Ευρωπαϊκή Ένωση. Από το 1964 και εντεύθεν το Δικαστήριο Ευ-

ρωπαϊκών Κοινοτήτων αναγνωρίζει το ένα μετά το άλλο τα ανθρώπινα δικαιώματα, σταθερά αξία του ευρωπαϊκού πολιτισμού, παρά τη σχετική σιωπή των Συνθηκών. Το 1990 επανέρχεται στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δουβλίνου η πρόταση για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Ένωση, σε εξέλιξη, πλέον, με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Κοινή Πολιτική Άμυνας.

Το 1992 η Συνθήκη του Μάαστριχτ περιλαμβάνει τον πολιτισμό μεταξύ των άλλων κοινοτικών δράσεων.

Ωστόσο, η ευρωπαϊκή «πολιτική» για τον πολιτισμό περιορίζεται στην οικονομική ενίσχυση των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων σε τοπικό - περιφερειακό

Το ευρώ τείνει να καταστεί η πρώτη συγκεκριμένη σταθερή πολιτιστική αναφορά όλων των Ευρωπαίων πολιτών

κολουθεί να καλλιεργεί μια μεσοαίονική πραγματικότητα, κατά παραγνώριση των παγκόσμιων, και κυρίως ευρωπαϊκών αξιών του Ελληνισμού, αντανακλώντας τις περιόδους των μεγάλων πολιτικών διαιρέσεων (9ος-16ος αιώνες), όταν κάθε επιτόπιος άρχοντας εξέδιδε νομί-

- εθνικό επίπεδο - που στην πράξη πολλές φορές αλλοιώνεται προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός τεχνητού πολυεθνικού πολιτισμού - χωρίς να τολμά την επισήμανση των στοιχείων ενός κοινού ευρωπαϊκού πολιτισμού και μιας κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Έτσι, η αντιμετώπιση του πολιτισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο εξα-

ματα, η αξία των οποίων άλλαζε ανάλογα με την έκβαση των συγκρούσεων και τη σχέση μεταξύ χρυσού-ασμιού-χαλκού. Μόνο στη Γερμανία, κατά το τέλος του 18ου αιώνα, υπήρχαν 300 εκδότριες αρχές. Πέρα από οποιαδήποτε ιδεολογική τοποθέτηση, κάτω από τις παρούσες συνθήκες, η εισαγωγή ενός κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος, που δεν στηρίζεται σε κάποια μεταβαλλόμενη μεταλλική αξία (χρυσός, ασήμι, χαλκός), εκδίδεται από μια ανεξάρτητη αρχή (Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα), της οποίας η αποστολή είναι να εξασφαλίσει τη σταθερότητα του ενιαίου νομίσματος, ως μονάδας αξίας, έχει διττή σημασία. Πρώτον, αποτελεί το κλειδί για την εξασφάλιση μιας νομισματικής σταθερότητας, που αναζητείται εδώ και χιλιετίες, και, δεύτερον, το ευρώ τείνει να καταστεί η πρώτη συγκεκριμένη σταθερή πολιτιστική αναφορά όλων των Ευρωπαίων πολιτών, τόσο για τις μεταξύ τους σχέσεις όσο και προς τα έξω, πάνω στην οποία μπορεί να μορφωθεί η κοινότητα των επιμέρους ευρωπαϊκών πολιτισμών και η νέα ευρωπαϊκή ταυτότητα. Σε κάθε περίπτωση, η επιτυχία του ευρώ, ως φαινομένου πολιτικοκοινωνικού, θα εξαρτηθεί από το όραμα των πολιτικών ηγετών της Ευρώπης να δώσουν νέα πνοή στο ευρωπαϊκό εγχείρημα με σύμβολο πολιτικής, οικονομικής και πολιτισμικής δυναμικής το κοινό νόμισμα. Από την Ελλάδα, εκδότρια του πρώτου νομίσματος στην ευρωπαϊκή ιστορία, στην Ευρώπη της Ελλάδας και πάλι με το «ευρώ».

Σπύρος Α. Παππάς

Επίτροπος Πατρίδας, Πρώην Γενικός Διευθυντής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής